

Hópárduc a Belvárosban

Írta: Buzás Balázs

Annak ellenére, hogy tőlünk nyugatra az állatvédők sokszor drasztikus akciói nyomán leáldozóban van a szőrmeipar, a pesti belváros kirakatait nézve nem meglepő, ha eladásra kínált állatbőröket vagy azokból készült bundákat látunk. Egyre-másra nyílnak a különféle egzotikus helyekről származó, „eredeti” bennszülött kézimunkákat árusító üzletek, melyeknek kirakataiban szintén feltűnnek az állatbőrök vagy kitömött állatok.

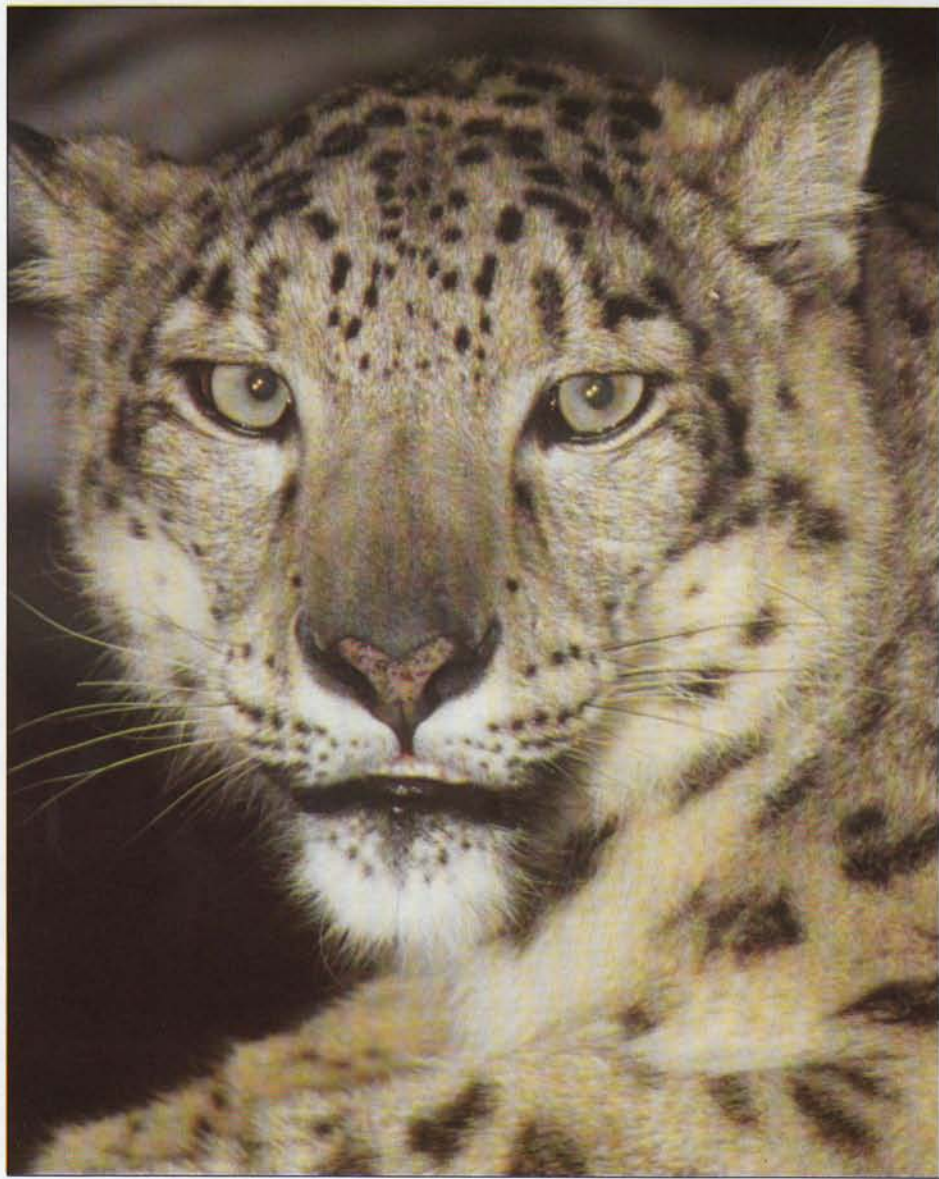
Egy-egy távoli földrészről származó szobor, fafaragás remek ajándék lehet. Csakhogy ahol

ilyen dolgokat kapni, ott gyakran feltűnnek a távoli tájak állatvilágának képviselői is, általában használati tárgy formájában. Így megeshet akár az is, hogy a boltban hópárducbőrt kínálnak eladásra. Valóban előfordulhat, hogy Budapesten valaki egy ilyen ritka állat gereznájára akadjon? Sajnos igen. A Magyarországon élő nagyszámú közép-ázsiai állampolgárnak „köszönhetően” szép számmal érkeznek hazánkba a különféle állatok trófeái, bőrei. A kereskedőházak, szűcs- és vadászboltok pedig (tisztelt a lelkiismeretes kivételnek) örömmel átveszik ezeket, és sok ezer forintot árón kínálva még a kirakatba is kiteszik.

Sok esetben a kereskedő nincs tisztában azzal, hogy a Washingtoni Egyezmény által védett fajokról van szó, és csak csodálkoznak, amikor az illetékes hivatal elkobozza a drága trófeákat.

A **hópárduc** (*Uncia uncia*) Afganisztán, Bhután, Kína, India, Mongólia, Nepál, Pakisztán magashegységeinek lakója. A nehezen megközelíthető, 3000 m feletti, hóval borított régiókat kedveli, ahol kisebb-nagyobb emlősökre és madarakra vadászik. A Tibetet megszállás alatt tartó kínai kormány méreg kihelyezésével irtja a rágcsálókat, így mérgezve a hópárducokat is. A vadon élő állomány létszámát nehéz megállapítani, ez csak becslések útján lehetséges. A háborúkkal és zavargásokkal sújtott Afganisztánban 100-200 példányból álló, gyenge populáció található, de pontos méretét nem ismerjük. A roppant zárkózott Bhutánban népességük hasonló lehet az afganisztánihoz. Kínában 2000-2500 állat él, de pontos adat nem ismert. Az indiai Himalájában 200-600, a nepáli oldalon 350-500, a pakisztáni részen 100-250 példányról tudnak. A mongol állomány 500-1000 állatból áll, a legnagyobb populáció azonban a FÁK tagállamaiban (Kazahsztán, Kirgizia, Oroszország, Tádzsikisztán, Üzbegisztán) van, ahol megközelítőleg 1160-2100 példány él. Ez együttvéve 4510-7350 állatot jelent 1.835.000 km²-en, aminek csupán 12 %-a, azaz 224284 km² védett terület (összesen 47 helyen). Meglehetősen kevés, kiváltképp ha tudjuk, hogy a Mongólia – Északnyugat-Kína – FÁK határvidékén élő állomány nem érintkezik a másik populációval (Afganisztán, Bhután, India, Kína, Nepál, Pakisztán).

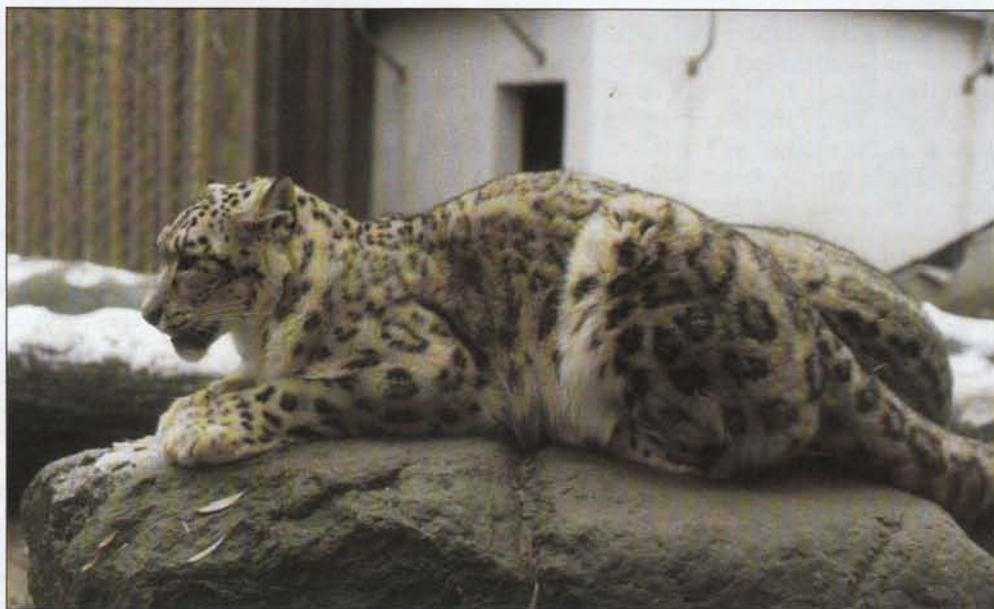
A hópárduc tudományos kutatása meglehetősen későn, felfedezése után kb. 200 esztendővel kezdődött. 1982-ben Rodney Jackson, a kaliforniai egyetem fiatal és lelkes kutatója elnyerte a Rolex karórákat gyártó cég által vadvédelmi kutatómunka anyagi támogatására alapított Rolex-díjat. Ezzel lehetővé vált, hogy Nepálba utazzon és az állat természetes élőhelyén kezdjen kutatásokba. A világon először neki és nepáli kollégájának sikerült egy kifejlett hím állatra rádióadót szerelni, és az állat mindennapi életét nyomon követni. Így tudták meg, hogy a hópárduc éjszaka vagy ködös időben vadászik, és egy-egy alkalommal, egyenes vonalban mindössze 25 kilométert tesz meg – igaz, azt olyan terepen, ahol még a legbátrabb hegymászó is megizzadna. A vadon és fogságban élő hópárducokon történt megfigyelések alapján tudjuk, hogy a párzási idő télen, a januártól márciusig tartó időszakban van. A nőtény 90-105 napos vemhességi idő után,

Car Andras felvétele

április és június között hozza a világra általában 2-3 kölykét. Születéskori súlyuk mindössze 30-60 dkg, 50 napos korukra eléri a 35 kg-ot. Ezután kéthetente átlag további egy kilogrammal gyarapodnak, és egyéves korukban eléri a 25-30 kg-ot. A kifejlett állatok súlya megközelítőleg 45 kg. A kölykök szeme egyhetes, fülük kéthetes korukban nyílik ki. Anyjuk 5 hónapos korukig neveli őket. Ivarérettségüket 2-3 éves korukban érik el, és 15 éves korukig szaporodnak. Maximális életkoruk kb. 21 évre tehető (fogságban feljegyzett adat).

Rodney Jackson a kezdeti sikereken felbuzdulva több alkalommal visszatért Nepálba. Megalapította a Nemzetközi Hópárduc Társaságot (International Snow Leopard Trust), tagokat toborzott az állat elterjedési területének országaiban, és mindenhol elkezdte az állomány felmérését valamint a kutatási és védelmi tervek kidolgozását. Sikerként könyvelheti el, hogy a Világ Természetvédelmi Unió (IUCN) Macskaszpecialista Csoportjának (Cat Specialist Group) támogatásával számos ország kormányát megnyerte a faj védelmének, és rávette őket új nemzeti parkok létrehozására, továbbá a már meglévők bővítésére.

Kovács Zsolt felvételei

A hópárduc vadászata és védelme századunkban a következőképpen alakult:

Afganisztán fővárosában, Kabulban 1970-es adat szerint évi 70-80 bőr talált gazdára. Az afganisztáni kormány 1980-ban hivatalosan is fel függesztette vadvédelmi programját. Sajnos az utóbbi években dúló politikai viszály lehetetlenné teszi az állomány felmérését és védelmét.

Bhutánban 1971-es adat szerint hat év alatt

50-60 db bőrt értékesítettek. A Jigme Dorge Wildlife Sanctuary területén a faj hivatalos védelem alatt áll, ám ez nem gátolja meg a vadászást. Tény, hogy az indiai Calcuttába napjainkban is sok bőr érkezik Bhutánból.

Radzsasztánban (a FÁK területén található, nem azonos az indiai Radzsasztán állammal) 1953-1963 között még 375 példányt fogtak vagy ejtettek el, 1963-1968 között azonban már csak ötvenet. A Szovjetunió 1937-1969 között közel 500 állatot exportált. 1971-1975 között további

Találkozás a PINGVINEKEL

A köznudban úgy él, hogy a pingvinek a Déli-Sarkvidék lakói. A valóságban csak négy faj látogatja a fagyos földrész partjait, ahol a hőmérséklet a -40 °C-t is eléri. Más pingvinek viszont +40 °C-on is jól érzik magukat. Vajon miért mondanak le a repülés előnyeiről? Miért kapaszkodnak ki a zord szárazföldre, ahol csak eseten totyogásra képesek?

Műsoridő: kb. 60 perc.
Színes, szinkronizált, új-zélandi természetfilm.

A FURFANGOS FEKETEMEDVE VILÁGA

Az emberrel való kapcsolatának köszönhetően a feketemedvéről, más néven baribárról többféle kép is kialakult. Egyaránt lehet kellemetlen ragadozó, nemkívánatos kártevő, potenciálisan veszélyes és nagyra becsült zsákmány, érdekes filmszereplő, vagy egyszerűen csak a szabadban eltöltött óráink megédesítője. **Műsoridő: kb. 60 perc.** Színes, szinkronizált, kanadai természetfilm.

WILD MEDIA Természetfilmek.

Magyarországon gyártja és forgalmazza a DubFilm Kft.

Kazetta megrendelő

Alulírott utánvétellel megrendelem a

..... számú videókazettákat 1399.-FT/db ár

helyett **1259.-** Ft/db áron

(a kazetták teljes címlistája a 61. oldalon található)

Megrendelő neve:.....

Címe:.....

**Megrendelésüket kérjük a következő címre küldjék:
Természet szerkesztősége 1300 Budapest, Pf. 155.**

Előfizetés megrendelése videókazettával

Aki most előfizet lapunkra **LEGALÁBB FÉL ÉVRE** az még kedvezményesebben juthat a WILD MEDIA természetfilmjeihez

csupán **1119.-** Ft/db áron

Aki szeretne ezzel a lehetőséggel élni, nincs más dolga mint a fenti megrendelést és a 64. oldalon található lapelőfizetési szelvényt kitöltve elküldeni szerkesztőségünk címére és máris övé egy színes természettudományos magazin, valamint több órányi természetfilm!

Aki csupán filmet szeretne rendelni az csak a fenti kitöltött szelvényt juttassa el szerkesztőségünk címére.

-10%

-20%